

[Stats- og udenrigsministeren.]

bør man være, og vil vel i stedet for regne med, at det måske kan blive mærkbart for os til næste år.

Noget lignende gør sig vel gældende i England; vi ved, at den britiske regering har iværksat ret hårde foranstaltninger for at bremse efterspørgselspres og lønstigninger, og det har jo også virket; den britiske betalingsbalance er kommet i orden, det britiske sterlingpund står stærkt, og på den baggrund er det vel heller ikke urimeligt at regne med, at den engelske regering i et rimeligt omfang langsomt kan lade situationen vende igen. Det vil i så fald også gavne dansk eksport, men heller ikke her vil jeg indlade mig på den letsindighed at spå om, hvornår vi mærker det; jeg vil tvivle på, at det kan slå så hurtigt igennem, at vi mærker det i år, men måske til næste år.

Men det er altså rækkevidden for min begrænsede optimisme, jeg her har givet udtryk for, og jeg vil egentlig foretrække ikke at være optimistisk, men kun at henvise til de mange faktorer, der bestemmer eksportens udvikling og dansk økonomis udvikling, og understrege, at vi har al mulig grund til at passe på vor økonomiske balance, den er ikke i orden. Det er jo klart, at de ting, der går erhvervene imod, f. eks. i retning af dårligere bytteforhold eller mindre afsætning, ja, de går også regeringens økonomiske planer imod; det er ikke bare de ansatte i virksomhederne, der har fælles interesse med disse virksomheder i, at de kan udvides, have flere arbejdspladser, frembringe et større økonomisk resultat til fordeling; det er også regering og erhverv, der i disse henseender har fælles interesser; det, der går erhvervene imod i udenrigsøkonomien, det går også regeringen imod i udenrigsøkonomien.

Man synes ikke at ville se, at f. eks. skattereformen rummer en række punkter, der afgjort er til fordel for erhvervene. Det er, som om man vil knipse det væk; jeg tror, hr. Poul Møller sagde, at det er ikke sådan, man opfatter det. Det er muligt, men det er sådan, det er. Det er da klart, at sådan er det, når vi som det første land i Europa i stedet for engrosoms, der jo belastede erhvervslivet, belastede eksporten, eller i stedet for detailoms, der kunne have været et alternativ, men som også ville

have belastet eksporten med en række afgifter på driftsmidler og andre anskaffelser; som det selv i det mest omhyggeligt ud-tænkte system ikke ville være muligt at give undtagelser for — når vi i stedet for dette indfører merværdiomsen, som i forhold hertil er den bedste vareafgift af generel karakter, man kan have. Det er den, der mindst generer erhvervene, den; der i virkeligheden giver eksporterhvervene og de indenlandske erhverv, der ikke eksporterer, men skal konkurrere med importen, fordele, fordele, der vil være, indtil andre europæiske lande også har indført merværdiomsen — og det ved vi jo at man f. eks. i fællesmarkedslændene stiler imod og har truffet en principbeslutning om. Jeg ved ikke, hvor bindende denne beslutning er, men det er i hvert fald klart, at tendensen ude i Europa er, at også andre lande vil gå over til moms og selvfølgelig af de grunde, jeg her har nævnt; det er for eksporterhverv, for erhverv, der konkurrerer med importerede varer, den bedste måde at pålægge afgifter på, den fritager dem for fordyrelse af driftsmidlerne gennem den indirekte beskatning.

På samme måde må det da også være klart, at fradragsreglens ophævelse og kilde-skattens indførelse vil give erhvervene fordele. Efter det gamle system, som partierne til højre i salen så heroisk kæmpede for at bevare, havde vi nogle vældige beskatninger af indkomstforøgelse. Enhver i dette land, arbejder, funktionær eller selvstændig, kunne uden videre skatteindsigt konstatere, at satte han sin indtægt i vejret f. eks. med 1.000 kr., ja, så skulle han næste år, afhængigt af hvilken kommune han boede i, af med 800 kr. eller 900 kr. i skat. Kan man virkelig anse et system, der er så ufornuftigt, for at være egnet til at få borgerne til at gøre en ekstra arbejdsindsats, egnet til at få borgerne til at tro, at det kunne betale sig at tjene penge? Dette må have kostet dansk erhvervsliv meget. Mange, mange steder måtte arbejdskraft, der var god brug for, undværes, fordi de pågældende ikke følte, at skattesystemet var sådan indrettet, at det kunne betale sig for dem at arbejde. Får vi disse marginalskatte bragt ned på det halve, får vi denne kraftige beskatning af indtægter ved ekstrainsats halveret, opnår vi, at skattesystemet bliver overskueligt, opnår vi, at den enkelte, der